

NATURALISATION, SELEKTION, INTEGRATION?

SELEKTIONSEFFEKTER AF RESTRIKTIV STATSBOGERSKABSLOVGIVNING

+ BEMÆRKNINGER OM (SANDSYNLIGE) EFFEKTER I LYSET AF
POLITISK/NORMATIVE RATIONALER

OPLÆG PÅ SEMINARET
STRAMMERE ADGANG TIL DANSK STATSBOGERSKAB

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDER 23. NOVEMBER 2017

PER MOURITSEN
AARHUS UNIVERSITET

AARHUS
BSS DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE
AARHUS UNIVERSITY

22 NOVEMBER 2017

PER MOURITSEN
ASSOCIATE PROFESSOR

VEJEN TIL STATSBOGERSKAB

I hvilken udstrækning, og hvor hurtigt – hvis overhovedet – er indvandrere i stand til at opfylde danske betingelser for statsborgerskab – mht. selvforsørgelse, dansk kundskaber, og vandel (kriminalitet)?

Hvilke socio-demografiske faktorer påvirker deres evne til det ('selektionseffekt')?

*Hvor **relativt** restriktive er de nuværende krav i forhold til andre modeller?*

*Hvor mange **danskere** 'ville kunne' opfylde kravene?*

Hvor stor en andel – og hvilke grupper – af dem der kan (dog uden hensyn til indfødsretsprøven) vælger at blive statsborgere?

Hvad kan man i lyset heraf sige om lovgivningens integrationseffekt – og om dens hensigtsmæssighed ift forskellige rimelighedskriterier?

Bech, E.C; Jensen K.; Mouritsen, P & Olsen T.V. (2017), "Hvem er folket? Flygtninge og adgangen til dansk statsborgerskab, *Politica*, 49. årg., nr.3

Bech, E.C; Jensen K.; Mouritsen, P & Olsen T.V. (2017), "Can you get it, if you really want? Selection effects of restrictive naturalization rules", paper præsenteret på 14. IMISCOE-konferencen, Rotterdam, 28-30. juni 2017.

GOVCIT-projektet, støttet af det norske forskningsråd,
<https://www.prio.org/Projects/Project/?x=1669>

DE DANSKE KRAV

Et af de mest restriktive naturalisationsregimer i Europa

Sprogkravet: Eksamen på C1 niveau; alternativt på B2 niveau, ved 8½ års selvforsørgelse i sidste 9 år

Selforsørgelseskravet: Ingen sociale ydelser i mere end 6 måneder indenfor de sidste 5 år, inklusive et helt år op til ansøgningstidspunktet

Vandelskravet (ingen kriminalitet): Venteperiode for bøder ned til 3000 kr (4½ år ekstra); 6 år for betinget dom; 12 år for ubetinget dom i op til 60 dage

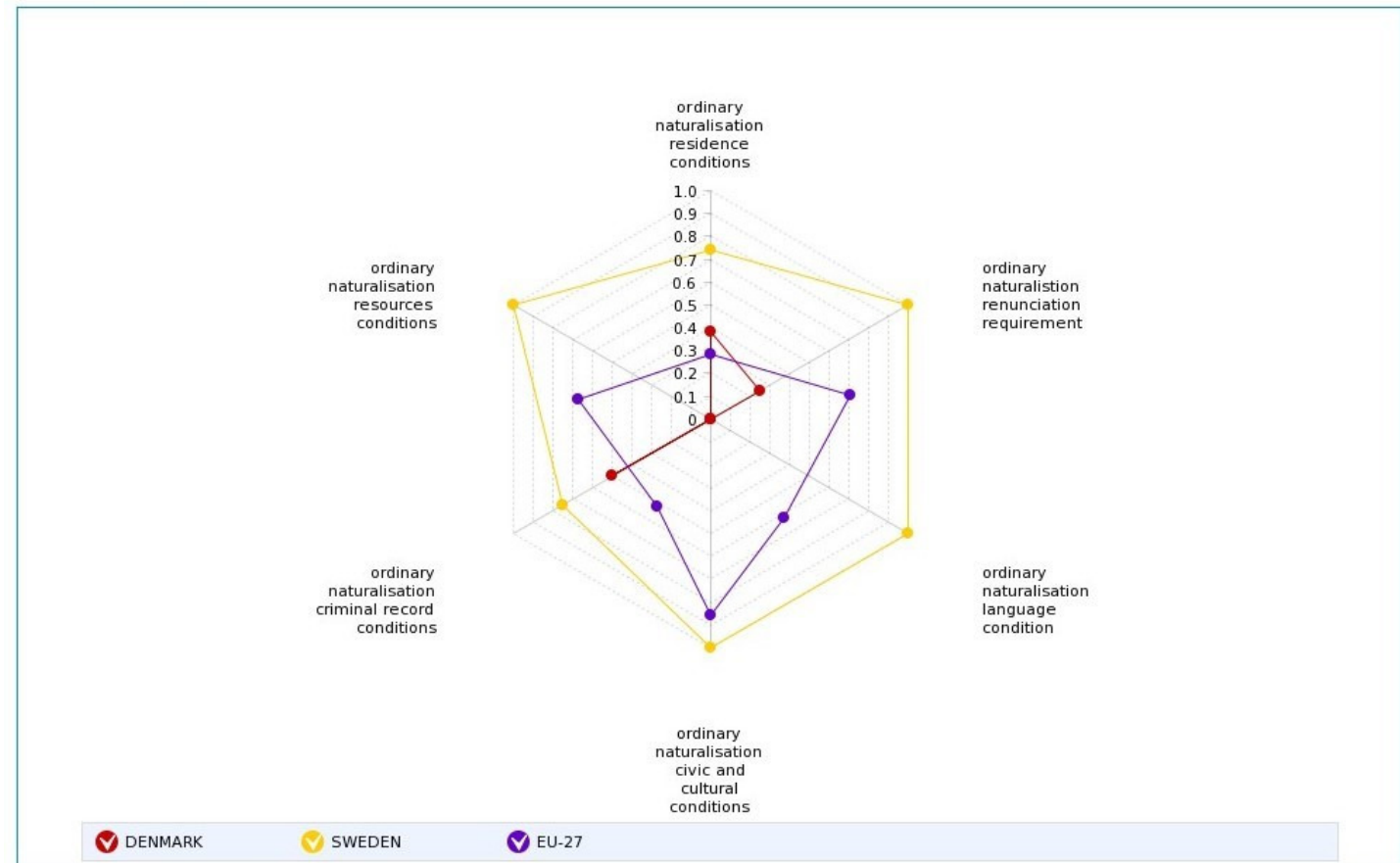
Indfødsretstest

Ingen offentlig gæld

CITIZENSHIP LAW INDICATORS

Year: 2011

Fra CITLAW-index,
eudo-citizenship.eu/

DATA

Registerdata på flygtninge (asyl) og familiesammenførte (OECD/ikke-OECD) **mellem 2001 og 2009**

Årlige data fra 2001-2014 om:

- Køn, alder, oprindelsesland, statsborgerskab
- Deltagelse i danskundervisning (startniveau + højeste sprogekseksamen)
- Modtagede sociale ydelser (*kontanthjælp + integrationsydelse*)
- Kriminalitet (bøder, betingede samt ubetingede fængselsdomme)

Vi medtager kun indvandrere der var 18 år ved ankomst

I de tidligste år (2001-03) dataudfald på danskundervisningsvariablen (næppe bias)

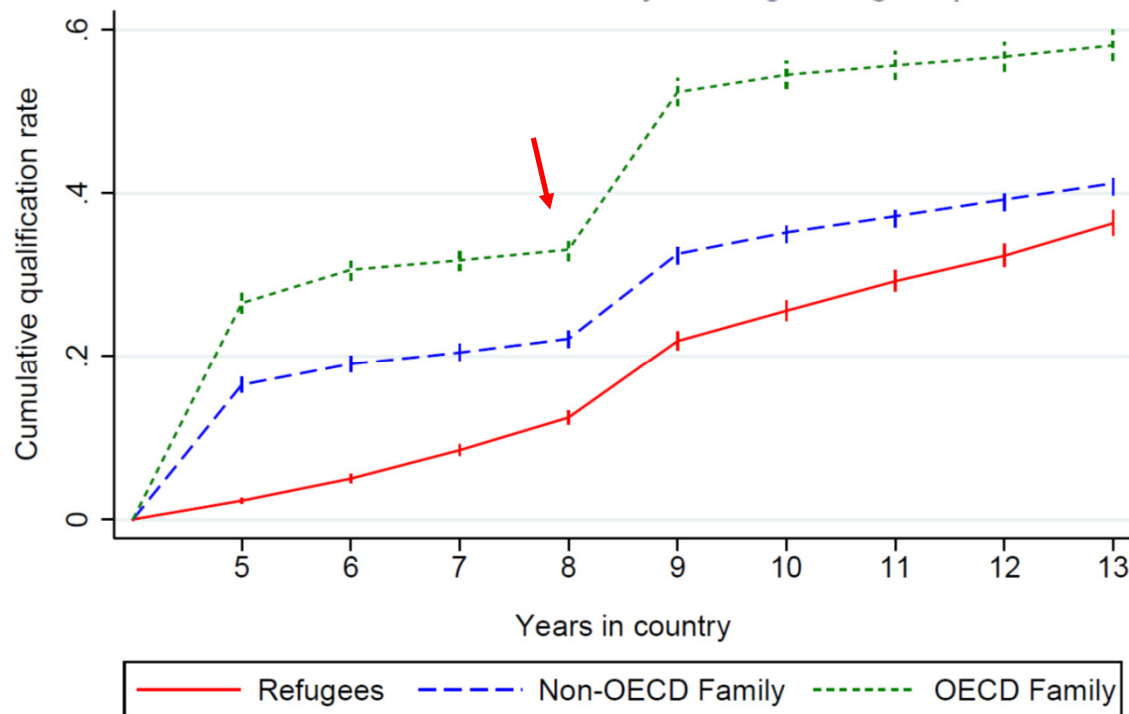
Data fra *før* indførelse af dobbelt statsborgerskab

KVALIFIKATIONSEVNE: SELEKTIONSEFFEKT AF KRAV - OG FOR GRUPPER

	N	% Fulfill requirements for nat.				Naturalisation	
		Non-criminality	Self-support	Language	All 3	N fulfilling residence requirement	% Naturalised
Refugees	6,833	90.9	53.9	29.1	20.9	4,678	14.3
Non-OECD family migrants	5,914	96.4	65.4	35.9	31.5	3,770	10.5
OECD family migrants	4,687	94.7	89.5	45.8	42.2	2,232	4.5
Total	17,434	93.8	67.4	35.9	30.2	10,680	10.9

TABLE: PROPORTIONS OF IMMIGRANTS INCLUDED IN STUDY WHO MET REQUIREMENTS + WERE NATURALISED AS OF 2014, BY IMMIGRANT GROUP

HVOR HURTIGT GÅR DET?

FIGURE: KAPLAN-MEIER CURVES SHOWING THE CUMULATIVE RATE AT WHICH ALL THREE REQUIREMENTS ARE SATISFIED. BY GROUP. N= 6833 (REFUGEES), 5914 (NON-OECD FAM.), 4687 (OECD FAM.).

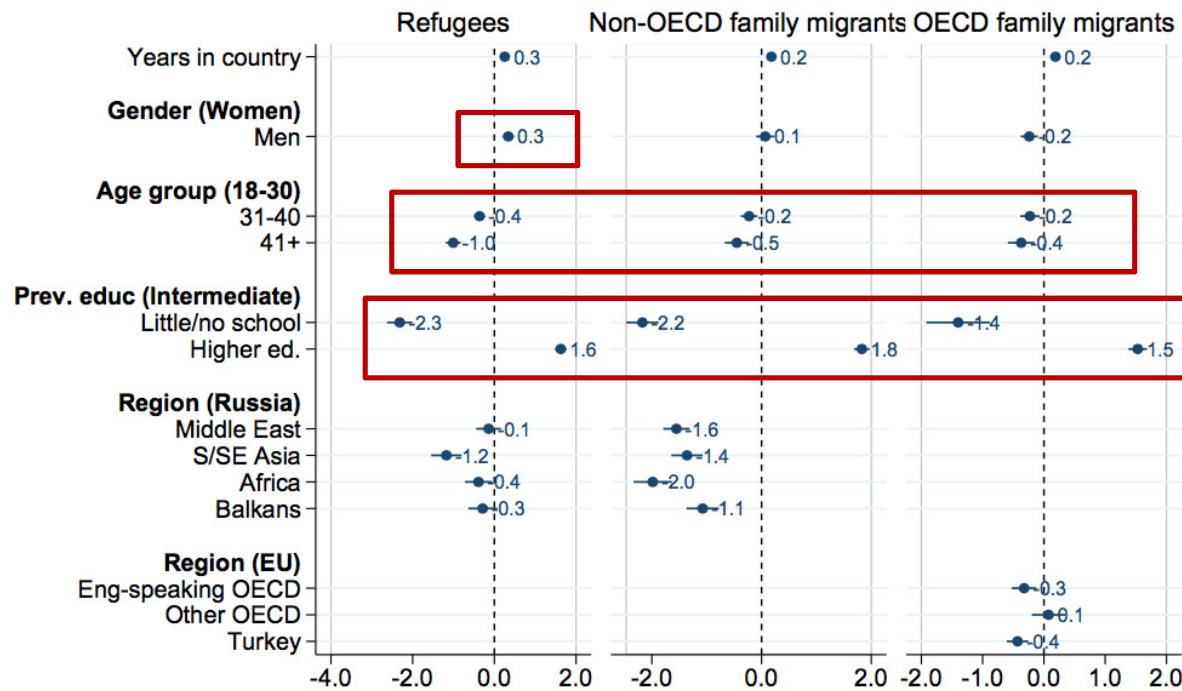

HVILKE BAGGRUNDSFAKTORER SELEKTERER?

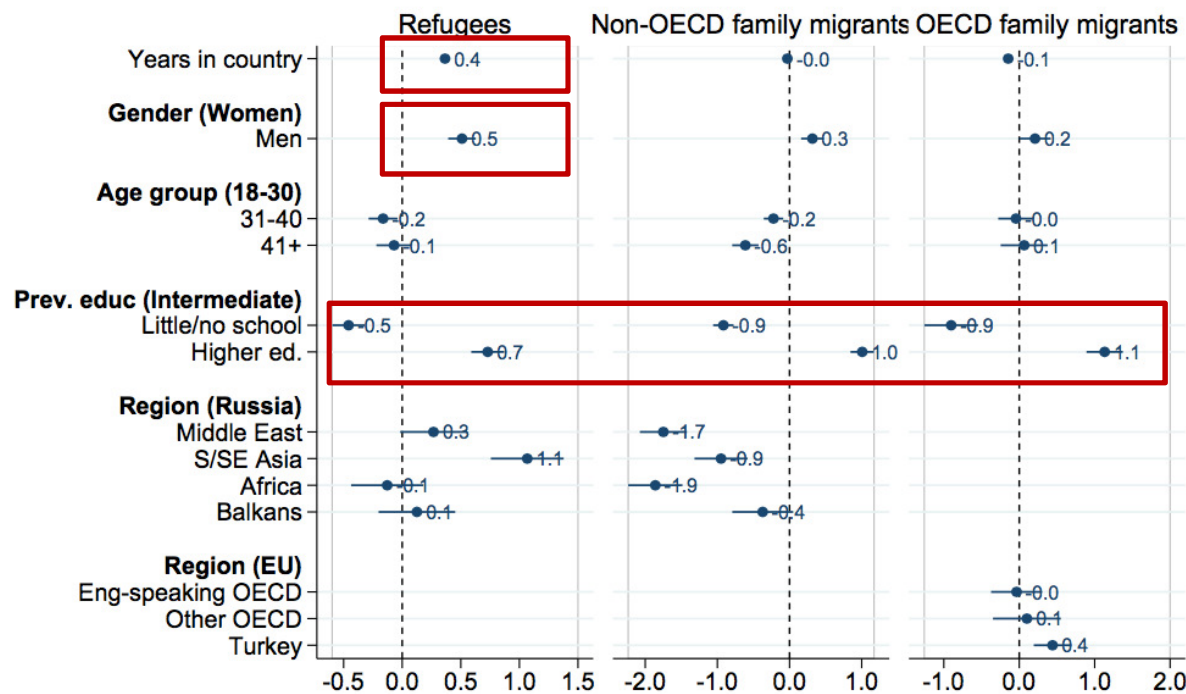
- Alder er vigtigt – men aftager i vigtighed fra det 9. år (ældre ‘indhenter’ på selvforsørgelseskravet)
- Uddannelsesniveau ved ankomst er vigtigt – men faldende vigtighed fra 9. år
- Køn er meget vigtig for flygtninge: Mænd har 40 % højere sandsynlighed (sprog og selvforsørgelse – *ikke* vandelskravet)
- Oprindelses i Syd/Sydpøstasien har en vis effekt på evne til at klare selvforsørgelses samt vandelskrav (men ikke sprogekravet)

- Flygtninge har generelt lavere uddannelsesniveau og er gennemsnitligt ældre, når de ankommer – og klarer sig derfor dårligere

THE LANGUAGE REQUIREMENT

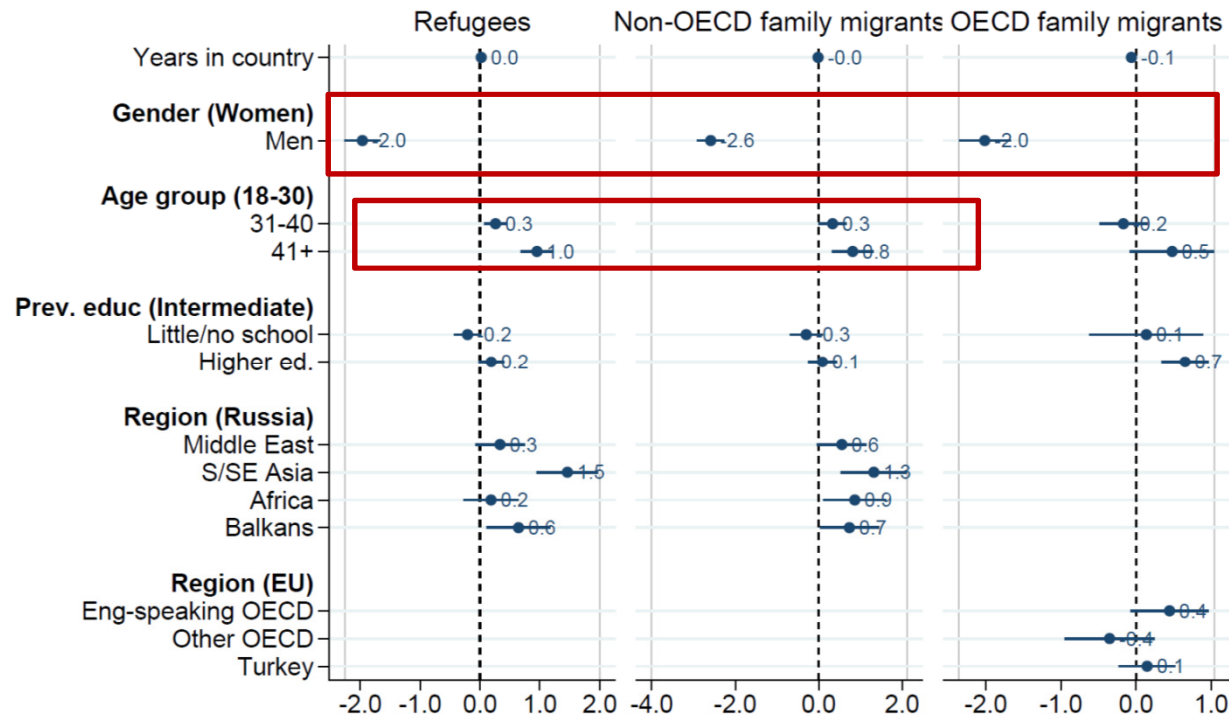
FIGURE: FACTORS FOR MEETING THE LANGUAGE REQUIREMENT IN 2014, BY GROUP. LOGISTIC REGRESSION. 95% CONFIDENCE INTERVAL. N= 6833 (REFUGEES), 5914 (NON-OECD FAM.), 4687 (OECD FAM.).

THE SELF-SUPPORT REQUIREMENT

FIGURE: FACTORS FOR MEETING THE SELF-SUPPORT REQUIREMENT IN 2014, BY GROUP. LOGISTIC REGRESSION. 95% CONFIDENCE INTERVAL. N= 6833 (REFUGEES), 5914 (NON-OECD FAM.), 4687 (OECD FAM.).

THE NON-CRIMINALITY REQUIREMENT

FIGURE: FACTORS FOR MEETING THE NON-CRIMINALITY REQUIREMENT IN 2014, BY GROUP. LOGISTIC REGRESSION. 95% CONFIDENCE INTERVAL. N= 6833 (REFUGEES), 5914 (NON-OECD FAM.), 4687 (OECD FAM.).

OPSUMMERENDE...

Voldsom selektions/eksklusionseffekt af især sprogkriteriet, men også selvforsørgelseskravet

Begge krav har negativ bias i forhold til uddannelsesbaggrund, køn og socialklasse; og for sprogkravet også i forhold til alder

HVORDAN VILLE ANDRE MODELLER SELEKTERE?

Tabel 4: Hvor mange flygtninge, som fik tildelt asyl i 2001-2009 oplever mindst et år i 2010-2014, hvor de lever op til kravene for statsborgerskab. Sammenligning af fem lovgivningsmodeller. Pct.^{a)}

	Model 1	Model 1a	Model 1b	Model 2	Model 3	n
Alle	22,8	51,9	25,7	36,7	66,4	8074
Mænd	25,5	55,9	27,8	39,1	65,9	5283
Kvinder	17,8	44,5	21,7	32,1	67,5	2791
18-25 år ved asyl	23,5	45,4	25,9	33,7	70,3	1854
26-35 år ved asyl	25,8	54,2	29,0	40,8	69,5	3462
Over 35 år ved asyl	18,6	53,5	21,4	33,5	59,9	2758
		U. sprog- krav	U. selv- forsørg.	S-RV-SF	Norge	

HVAD HVIS VI SELV (DANSKE UNGE) SKULLE KLARE KRAVENE?

Tabel 6: Evne til at leve op til kravene for sprog, selvforsørgelse og kriminalitet blandt 23-28-årige statsborgere med dansk baggrund i 2014. Pct.

	Selvforsørgelse	Kriminalitet	Sprog	Alle krav	n
Alle 23-28 år	89,4	93,4	97,2	82,9	30819
Mænd	90,4	88,7	95,8	79,3	15369
Kvinder	88,4	98,1	98,5	86,6	15450

Note: Der foreligger kun tilgængelige folkeskolekarakterer i dansk for den yngre aldersgruppe. n er lavere her i forhold til tabel 4, da der mangler data på danskkarakterer for nogle af personerne i gruppen af 23-28-årige.

HVOR MANGE BLIVER SÅ STATSborgERE?

	N	% Fulfill requirements for nat.				Naturalisation	
		Non-criminality	Self-support	Language	All 3	N fulfilling residence requirement	% Naturalised
Refugees	6,833	90.9	53.9	29.1	20.9	4,678	14.3
Non-OECD family migrants	5,914	96.4	65.4	35.9	31.5	3,770	10.5
OECD family migrants	4,687	94.7	89.5	45.8	42.2	2,232	4.5
Total	17,434	93.8	67.4	35.9	30.2	10,680	10.9

TABLE: PROPORTIONS OF IMMIGRANTS INCLUDED IN STUDY WHO MET REQUIREMENTS AND WERE NATURALISED AS OF 2014, BY IMMIGRANT GROUP

HVOR MANGE BLIVER STATSBORGERE BLANDT DEM DER *KAN*?

Kun 509 ud af de 1843 flygtninge, **der opfylder de fire krav**, er faktisk er blevet statsborgere ved udgangen af 2014 (puzzle!)

Hertil blev 253 flygtninge statsborgere **uden at opleve et år, hvor de opfylder de fire krav** (ved dispensation eller under lempeligere regler 2013-14)

Væsentligt lavere andel af OECD-familiesammenførte blev (før 2015!) statsborgere – selv om de klarer kravene meget bedre

Betydning af: uddannelse; indfødsretstest ('kan');

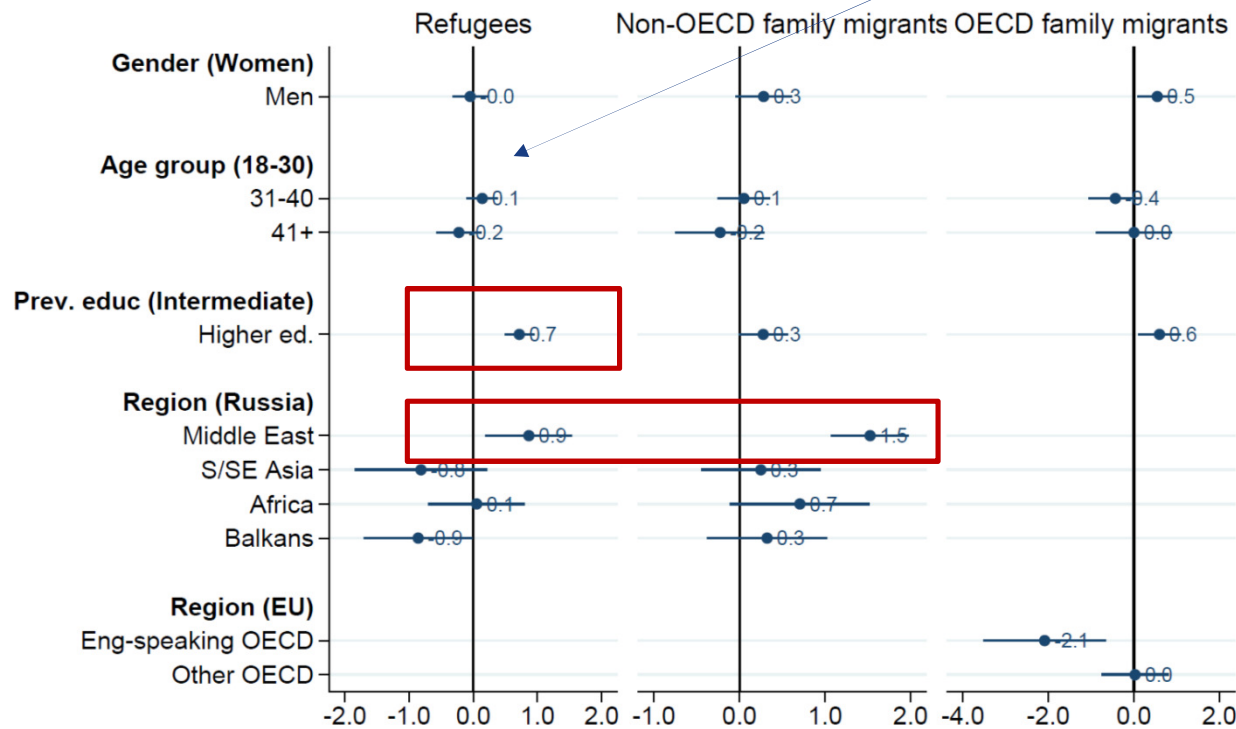
dobbelt statsborgerskab (2015);

'dårlige oprindelseslande'; frygt for udvisning & yderligere stramning? (Mellemøsten) ('vil')

Køn og alder ingen betydning...

NATURALIZATION

IKKE alder og køn

FIGURE: Factors for naturalizing among qualifiers, by group. Logistic regression. 95% confidence interval. N= 1471 (REFUGEES), 1258 (NON-OECD FAM.), 1209 (OECD FAM.).

ARGUMENTER

Demokrati/autonomi-argumentet

Bidragsargumentet

Kompetenceargumentet

Tilpasningsargumentet

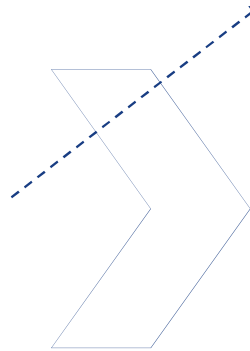

Foreningsargumentet

**Statsborgerskab som incitament
(pragmatisk)**

Opmuntring (tidligt, ikke for vanskeligt)

??

Gulerod (senere og vanskeligere – men ikke
*for*vanskeligt)

Statsborgerskab som ren selektion

INTEGRATIONSEFFEKTER?

- En vis positiv 'statsborgerskabseffekt' (ved *lempelig og tidlig* naturalisation) på beskæftigelse, indtjening, og politisk deltagelse (bl.a. Ersanilli & Koopmans 2011; Gathmann, 2015; Pendakur & Bevelander 2014; Bloemraad 2016)
(Landeforskelle, gruppeforskelle)
- Statsborgerskab har positiv indvirkning på indvandreres tilhørsforhold i lande, hvor institutionen har stor symbolsk værdi (som i Danmark) (Simonsen 2017)
- Indvandrere føler sig mere hjemme i lande, hvor *flertalsbefolkningens* nationsforståelser er inkluderende ('attainable criteria') (Simonsen 2016b)

EFFEKTER AF RESTRIKTIV LOVGIVING

- Tilsyneladende *ikke* på indvandrerbefolkningen *som helhed* (generelt: policy betyder langt mindre end flertalsbefolkningens holdninger og den offentlige/politiske diskurs) (Simonsen 2016)
- Sandsynlig effekt på individniveau, for dem der udsættes for lovgivningen. Oplevet institutionel forskelsbehandling og oplevet uretfærdighed gør os mindre tillidsfulde (Rothstein, 2011)
- Men vi ved ikke noget om langsigtede ‘frustrations-effekter’ af *ufrivillig* udelukkelse fra statsborgerskab (dem der ikke kan, men gerne ville)
- Vi ved ikke noget om hvilket niveau for krav der udløser positiv anticipationseffekt (Vink et al 2017)(folk ‘anstrenger sig’) – men vi er nok over i Danmark!
- Vi ved ikke noget om hvilke krav flertalsbefolkning og indvandrere anser for *rimelige* (GovCit survey 2018)